

Den 28. april 1978

Bilag

Undervisningsministerens redegørelse vedrørende de statsretlige aspekter af finansudvalgets aktstykke nr. 346.

Under samråd den 27. april 1978 om beslutningsforslag nr. B 89: Forslag til folketingsbeslutning om særlig støtte til efg-elever m. v., har undervisningsudvalget anmodet mig om at redegøre for den statsretlige baggrund for, at forslaget til særlig støtte til efg-elever samt forbedring af Statens Uddannelsesstøtte forelægges finansudvalget som et aktstykke og ikke som særskilte lovforslag i folketinget.

Jeg kan hertil oplyse, at betegnelsen »lovgivning på finansloven« har været et omdiskuteret problem i den statsretlige litteratur. Der har været hævdet et krav om »finanslovens renhed«, forstået således at finansloven alene skulle indeholde et overslag over statens indtægter og udgifter, der i øvrigt skulle hvile på et underliggende lovgrundlag eller andet retsgrundlag.

Hertil anfører W. E. v. Eyben dog i Juridisk Grundbog (2. udgave 1967 side 72), at man ikke kan benytte et så snævert finanslovsbegreb. v. Eyben fortsætter således: »Det er ikke anset for stridende mod princippet om »finanslovens renhed«, at den i vidt omfang selvstændigt har afgivet hjemmel for pengekrævende dispositioner, d. v. s. har bemyndiget til afholdelse af udgifter, der ikke har nogen hjemmel uden for finansloven. Der tænkes herved på udgifter til nærmere afgrænsede formål: visse offentlige arbejder, tilskud m. v.«

Derimod kan der ifølge v. Eyben og andre statsretlige forfattere opstå et problem med hensyn til tekstanmærkninger i finansloven og tillægsbevillingsloven, hvorved underliggende finansielle lovregler ændres eller suppleres, eller hvorved der lovgives om emner,

der ikke overvejende er af finansiell natur. Baggrunden herfor er ifølge v. Eyben, at ændringer i almindelige love ikke bør »skjule sig i tekstanmærkninger«, endvidere at bevillingslove ikke kundgøres i forbindelse med almindelige love, men i hver sin afdeling af Lovtidende, samt endelig at et forslag normalt vil få en anden behandling i folketinget, hvis det fremsættes som et almindeligt lovforslag, end hvis det fremsættes som en tekstanmærkning i finanslovsforslaget.

Hensynet til den grundigere behandling i folketinget gør sig ikke i samme grad gældende ved aktstykker, og det er således også anført i Max Sørensens Statsforfatningsret (2. udgave 1973 side 240), at »adskillige nye større bevillingsønsker, navnlig vedrørende anlægsudgifter, som ikke er mere presserende end, at de kunne forelægges som led i det ordinære budgetforslag, ... forelægges finansudvalget særskilt. Fordelen herved er, at søgelyset samles om det konkrete bevillingsformål, og fremgangsmåden er derfor velegnet til behandling af planer og projekter af større økonomisk og politisk rækkevidde.«

Aktstykke nr. 346 indeholder ikke forslag til tekstanmærkninger, men kun forslag til forhøjelse af et beløb på én konto (vedrørende uddannelsesstøtten) og optagelse af et beløb på en anden, ny konto (vedrørende støtten til efg-eleverne). Der er således udover den rent finansielle bevilling ikke tale om lovgivning gennem aktstykket. Under hensyn til det ovenfor anførte har ministeriet derfor fundet, at finansudvalget er det rette forum til behandling af forslaget om bevilling af den særlige støtte til efg-elever og forbedringen af Statens Uddannelsesstøtte.

RITT BJERREGAARD

/ Sten Herfelt